

Comunicat AMSEM și AIPROM

Dezbaterea la nivelul Uniunii Europene pe tema neonicotinoidelor și sănătatea populațiilor de albine

De mai mulți ani au loc discuții pe tema impactului neonicotinoidelor folosite la tratamentul semințelor asupra populațiilor de albine. Studii publicate de către unii cercetători au asociat folosirea acestor insecticide cu declinul populațiilor de albine din Europa. Deși aceste studii au fost contestate de către experții în domeniu întrucât metodologia folosită în aceste studii nu reproducea la nivel de laborator, condițiile reale din câmp, la presiunea unor grupuri de interese unele State Membre (de exemplu, Franța, Slovenia) au decis interzicerea folosirii acestora la tratamentul semințelor, dar și a folosirii semințelor tratate cu neonicotinoide.

Este știut că în anul 2012, la solicitarea vehementă a Franței care a retras autorizația unui produs omologat folosit la tratamentul semințelor de rapiță, singurul produs neonicotinoid omologat la această cultură în Franța, Comisia Europeană a luat decizia de a mandata EFSA (Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor) să efectueze un studiu de evaluare cu privire la această clasă de insecticide și sănătatea populațiilor de albine. La mijlocul lunii ianuarie, EFSA a publicat trei rapoarte, unul pentru fiecare dintre cele trei substanțe active analizate: Tiametoxamul, Clotianidin și Imidacloprid. Sub presiunea Comisiei Europene, EFSA a făcut totul posibil să finalizeze acest raport de evaluare într-un timp record de câteva luni.

EFSA în rapoartele sale a identificat anumite riscuri asociate folosirii acestor produse în agricultură (anumite culturi) asupra albinelor. Este vorba despre praful format în timpul semănatului porumbului și florii soarelui ce poate conține urme de insecticide și care poate afecta albinele aflate în apropierea câmpului care se seamănă, gutația, dar și reziduurile de insecticide ce s-ar putea găsi în nectar și polen la cultura de rapiță.

Este important de remarcat faptul că documentul ghid privind evaluarea riscurilor pe albine (*Bee risk assessment guidelines*) care, în mod normal, stă la baza evaluării riscurilor (și deci a produselor) și care a stat la baza raportului de evaluare EFSA, nu este încă finalizat și agreat la nivel comunitar. Din acest motiv, chiar EFSA a recunoscut că evaluarea efectuată prezintă un grad ridicat de incertitudine. În raport nu se menționează nimic despre situația reală, rezultatele de monitorizare în câmp a oricăror efecte sau riscuri identificate, fiind mai mult bazat pe aspecte pur teoretice. De asemenea, în raport nu se specifică nicăieri că aceste produse ar trebui interzise în agricultură.

Aceste produse au fost folosite de-a lungul mai multor ani (de zece ani în Europa) fără a fi raportate incidente de mortalitate a albinelor asociat utilizării semințelor tratate în Europa. Există în prezent, o serie de măsuri de reducere a riscurilor care sunt aplicate astăzi de către fermieri și care, aplicate corect, reduc orice risc: utilizarea deflectoarelor pe semănătorile pneumatice pentru prevenirea eliminării în atmosferă a prafului format la semănat, păstrarea unei zone tampon la marginea culturilor, momentul aplicării

produselor fitosanitare (să nu coincidă cu momentul înfloritului în cultura vecină) pentru aplicările foliare, etc.

Cu toate acestea, sunt câteva State Membre care au solicitat Comisiei Europene să se ia o decizie cu privire la aceste substanțe acolo unde au fost identificate riscuri. Ca urmare a acestor presiuni, Comisia Europeană a venit cu o propunere de interzicere temporară (pe doi ani) a folosirii neonicotinoidelor la culturile la care au fost identificate riscuri „teoretice” în raportul EFSA. Această propunere de interzicere nu se limitează doar la tratarea semințelor ci și la aplicarea foliară la culturile de câmp considerate a fi atractive pentru albine: porumb, rapiță și floarea soarelui. Această propunere a Comisiei Europene nu este proporțională având în vedere că raportul EFSA analizează fiecare substanță în parte, cu riscurile ei particulare iar propunerea este de a le interzice pe toate. Din acest motiv, această propunere nu este în prezent susținută de majoritatea Statelor Membre (între care și România).

Urmează ca această propunere să fie discutată și votată la nivel comunitar în următoarele săptămâni. Industria a susținut și va susține în continuare aplicarea armonizată la nivel comunitar a oricărui măsuri legislative care să asigure aplicarea măsurilor de bune practici în agricultură și gestionarea responsabilă a oricărui măsuri care să asigure un grad ridicat de siguranță pentru agricultori și mediu și nu interzicerea arbitrară a tehnologiilor sub presiuni politice.